

LEASING W UJĘCIU PODATKOWYM, BILANSOWYM ORAZ PRAWNYM

Małgorzata Breda, Karolina Gierszewska
Anna Kiersnowska-Drzewiecka, Tomasz Musiański
Gyöngyvér Takáts, Ireneusz Zabawa

ZAGADNIENIA PODATKOWE

LEASING W UJĘCIU PODATKOWYM, BILANSOWYM ORAZ PRAWNYM

Małgorzata Breda, Karolina Gierszewska
Anna Kiersnowska-Drzewiecka, Tomasz Musiański
Gyöngyvér Takáts, Ireneusz Zabawa

ZAGADNIENIA PODATKOWE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

*Stan prawny na 1 października 2017 r.
z uwzględnieniem w części rachunkowej zmian w MSR/MSSF, które wejdą w życie 1 stycznia 2018 r.
i 1 stycznia 2019 r.*

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zajęc

Opracowanie redakcyjne
Anna Iwannikow

Łamanie
JustLuk

Poszczególne rozdziały książki napisali:
Karolina Gierszewska, Małgorzata Breda – rozdział 4
Tomasz Musiański, Anna Kiersnowska-Drzewiecka – rozdział 3
Gyöngyvér Takáts – rozdział 2
Ireneusz Zabawa – rozdział 1

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-780-4

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluger.pl
www.wolterskluger.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
----------------------------	---

Rozdział 1

Leasing – aspekt prawny	11
1. Rys historyczny umowy leasingu w polskim ustawodawstwie	11
2. Charakterystyka umowy leasingu na gruncie prawa cywilnego – główne cechy umowy	12
2.1. Definicja umowy leasingu	12
2.2. Strony umowy	12
2.3. Przedmiot leasingu	15
2.4. Elementy przedmiotowo istotne	17
2.5. Forma umowy	21
2.6. Definicja umowy leasingu na gruncie innych ustaw	21
3. Najczęściej występujące rodzaje umów leasingu i ich rozróżnienie	22
3.1. Leasing operacyjny i finansowy	22
3.2. Leasing bezpośredni i pośredni	23
3.3. Leasing czysty i pełny	23
3.4. Leasing zwrotny	23
3.5. Leasing denominowany i złotówkowy	24
3.6. Leasing konsumencki	24
3.7. Inne rodzaje umów leasingu	24

Rozdział 2

Leasing – aspekt bilansowy	25
1. Słowniczek pojęć (na potrzeby niniejszego rozdziału)	25
2. Wprowadzenie (podstawy prawne)	29
3. Leasing według polskiego prawa bilansowego	31
4. Klasyfikacja umów leasingu	36
5. Leasing finansowy	44
5.1. Ewidencja u korzystającego	44

5.2. Leasing finansowy – ewidencja u finansującego	72
5.3. Wybrane zagadnienia – leasing finansowy w księgach korzystającego i finansującego	75
6. Leasing operacyjny	82
6.1. Ewidencja u korzystającego	82
6.2. Ewidencja u finansującego	83
7. Ujęcie umów leasingu zwrotnego w księgach	88
7.1. Umowa – Sprzedaż przedmiotu umowy leasingu zwrotnego przez korzystającego	89
7.2. Umowa jest umową leasingu operacyjnego – ewidencja księgowa u korzystającego	89
7.3. Umowa jest umową leasingu finansowego – ewidencja u korzystającego	91
7.4. Umowa leasingu zwrotnego – ewidencja księgowa w księgach finansującego	92
8. Najem i dzierżawa	93
9. Zmiana kwalifikacji umowy leasingu z operacyjnego na finansowy	94
10. Prezentacja i ujawnianie informacji o leasingu oraz najmie i dzierżawie	100
11. Leasing według MSR/MSSF	102
11.1. Różnice w rozwiązaniach MSR 17 a KSR 5	104
11.2. Co łączy MSSF 15 i MSSF 16?	107
11.3. Nowy model leasingu – MSSF 16	107
11.4. Wycena początkowa leasingu w księgach leasingobiorcy	108
11.5. Wycena po ujęciu początkowym	109
11.6. MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	110
11.7. Kluczowe aspekty poszczególnych kroków rozpoznawania przychodów w MSSF 15	113
11.8. Koszty związane z umowami	116

Rozdział 3

Leasing – aspekt podatkowy – podatki dochodowe	118
1. Definicja leasingu w ustawach podatkowych	118
2. Przedmiot umowy leasingu	119
3. Leasing operacyjny	121
3.1. Warunki uznania umowy leasingu za leasing operacyjny	121
3.2. Umowa leasingu zawarta z przedsiębiorcą	125
3.3. Opłaty leasingowe jako koszt podatkowy (w tym zagadnienie opłaty wstępnej)	126
3.4. Zmiany długości trwania umowy	134
3.5. Cesja umowy	136
3.6. Dalsze oddanie do używania	140
3.7. Rozwiązanie umowy leasingu	141
3.8. Leasing zwrotny	142

3.9. Leasing konsumencki	143
3.10. Sprzedaż przedmiotu umowy leasingu operacyjnego po zakończeniu umowy	144
4. Leasing finansowy	147
4.1. Warunki uznania umowy leasingu za leasing finansowy	147
4.2. Umowa leasingu zawarta z przedsiębiorcą	150
4.3. Amortyzacja przedmiotu leasingu	151
4.4. Zmiany długości trwania umowy	154
4.5. Leasing konsumencki	154
4.6. Leasing samochodów osobowych	155
4.7. Sprzedaż przedmiotu umowy leasingu finansowego po zakończeniu umowy	156
4.8. Nieodpłatne przekazanie przedmiotu umowy po zakończeniu leasingu	157
5. Leasing gruntu lub prawa użytkowania wieczystego gruntu	158
6. Leasing a najem i dzierżawa	160
6.1. Brak precyzyjnego określenia ceny wykupu	162

Rozdział 4

Leasing – aspekt podatkowy – podatek od towarów i usług	163
1. Definicja leasingu na gruncie ustawy o VAT	163
1.1. Leasing finansowy – dostawa towaru	164
1.2. Leasing operacyjny – świadczenie usług	165
1.3. Leasing zwrotny	165
1.4. Leasing a umowa najmu/dzierżawy	166
2. Leasing finansowy	166
2.1. Obowiązek podatkowy	169
2.2. Faktura	169
2.3. Podstawa opodatkowania	173
2.4. Stawka podatku VAT	180
2.5. Leasing finansowy – VAT marża	180
2.6. Odszkodowanie za przedterminowe zakończenie umowy leasingu	184
2.7. Leasing finansowy znaku towarowego	186
2.8. Leasing finansowy z innego kraju Unii Europejskiej – WNT	188
3. Leasing operacyjny	192
3.1. Obowiązek podatkowy	192
3.2. Leasing operacyjny a termin wystawienia faktury	196
3.3. Podstawa opodatkowania leasingu operacyjnego	197
3.4. Usługi leasingu operacyjnego świadczone między podmiotami z różnych krajów	204
3.5. Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	214
3.6. Cesja umowy leasingu operacyjnego	218

3.7. Uszkodzenie przedmiotu leasingu; ponadnormatywne zużycie pojazdu	219
3.8. Wykup przedmiotu leasingu operacyjnego	220
4. Leasing finansowy oraz operacyjny a odliczenie podatku naliczonego	224
4.1. Termin odliczenia podatku naliczonego	226
4.2. WNT oraz import usług a odliczenie podatku naliczonego	228
4.3. Odliczenie podatku naliczonego od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi	234
Autorzy	239

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa VAT – dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347, s. 1, ze zm.)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
- u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1888 ze zm.)
- u.r. – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 ze zm.)
- ustawa o VAT – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)

Inne

- IASB – International Accounting Standard Board (Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
- KIMSF – Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)
- KSR – Krajowe Standardy Rachunkowości
- KSR 5 / Standard – Krajowy Standard Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”
- MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
- MSR 17 – Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 17 „Leasing”
- MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
- MSSF 15 – Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 15 „Przychody z umów z klientami”
- MSSF 16 – Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 16 „Leasing”
- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
- OWUL – Ogólne Warunki Umowy Leasingu

podatek VAT	- podatek od towarów i usług
SKI	- Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji
SN	- Sąd Najwyższy
TSUE	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WNT	- wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów
WSA	- wojewódzki sąd administracyjny

Rozdział 1

LEASING – ASPEKT PRAWNY

1. Rys historyczny umowy leasingu w polskim ustawodawstwie

Stosunek prawny leasingu w dzisiejszym rozumieniu wykształciła sama praktyka obrotu gospodarczego w drugiej połowie XX w.¹ Nazwa „leasing” pochodzi od angielskiego słowa *lease*, oznaczającego najem lub dzierżawę. Leasing powstał z potrzeby ukształtowania takiego stosunku prawnego, który łączyłby w sobie zarówno elementy umowy dzierżawy, jak i tzw. kredytu kupieckiego. Kolebką konstrukcji tego typu są Stany Zjednoczone. Następnie umowa leasingu rozpowszechniła się w Europie Zachodniej, a w dalszej kolejności przyjęła się powszechnie w obrocie międzynarodowym. Właśnie z uwagi na rozpowszechnienie stosowania tej umowy szybko zauważono potrzebę ujednoczenia regulacji dotyczących leasingu międzynarodowego, czego podjął się Międzynarodowy Instytut Unifikacji Prawa Prywatnego (UNIDROIT) z siedzibą w Rzymie. Dnia 18.05.1988 r. na dyplomatycznej konferencji w Ottawie został przyjęty przygotowany przez tenże Instytut projekt Konwencji o międzynarodowym leasingu finansowym. Choć umowa leasingu funkcjonowała wówczas także w Polsce, to jednak Polska nie zyskała statusu strony tej konwencji, a umowa leasingu przez długi czas, bo aż do 2000 r., funkcjonowała w naszym krajowym obrocie prawnym jako umowa nienazwana².

Umowa leasingu wprowadzona została do Kodeksu cywilnego na podstawie ustawy z 26.07.2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 74, poz. 857). W księdze trzeciej Kodeksu cywilnego dotyczącej zobowiązań dodany został tytuł XVII¹,

---

¹ J. Poczuć, *Umowa leasingu*, Warszawa 2002, s. 1.

² P. Nazaruk, komentarz do art. 709¹ [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. J. Ciszewski, Warszawa 2014, uwagi w pkt 1.

obejmujący swoim zakresem art. 709¹–709¹⁸. Pierwsze przepisy dotyczące leasingu wprowadzone powyższą nowelizacją weszły w życie 9.12.2000 r. Od tego czasu przepis art. 709¹ k.c., statuujący definicję legalną leasingu (tzw. operacyjnego) w polskim systemie prawnym, nie ulegał zmianie, będąc jedynie przedmiotem ujednoliczeń Kodeksu cywilnego.

2. Charakterystyka umowy leasingu na gruncie prawa cywilnego – główne cechy umowy

2.1. Definicja umowy leasingu

Artykuł 709¹ k.c. brzmi:

„Przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego”.

Ustawodawca sformułował powyższą definicję w sposób dość skomplikowany, w jednym zdaniu próbując zawrzeć wszystkie istotne elementy dla tego stosunku umownego. Aby zrozumieć jego istotę, warto odnieść się do każdego elementu składowego powyższej definicji.

2.2. Strony umowy

Stronami umowy leasingu są finansujący i korzystający. W praktyce stosowania umów leasingu strony tej umowy nazywa się zwykle leasingodawcą (finansujący) i leasingobiorcą (korzystający), jednak nie są to określenia ustawowe, a przyjęte zwyczajowo. **Finansujący** nabywa rzecz zgodnie z zawartą z korzystającym umową leasingu, by następnie oddać mu ją bądź tylko do używania, bądź łącznie do używania i pobierania z niej pożytków. Przez pobieranie pożytków należy przy tym rozumieć tzw. pożytki cywilne w rozumieniu art. 53 § 2 k.c., tj. „dochody, które rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego”. Zwrot „w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa” wskazuje natomiast wprost, że finansujący musi posiadać status przedsiębiorcy. Finansującym może zatem być:

- 1) osoba fizyczna;
- 2) osoba prawna;
- 3) jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ale posiadająca jednak zdolność prawną przyznaną przez ustawę (tzw. ułomna osoba prawna)

– posiadająca status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43¹ k.c., którego zakres działalności obejmuje działalność leasingową. Istotne jest przy tym, że działalność leasingowa powinna być przez przedsiębiorcę prowadzona we własnym imieniu, w sposób stały i zorganizowany, a celem tejże działalności było osiągnięcie zysku (charakter zarobkowy).

Drugą stroną umowy leasingu jest **korzystający**, przy czym brak jest szczególnych wymogów dotyczących jego podmiotowości oraz statusu prawnego. Może to więc być zarówno osoba fizyczna, jak i osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ale której przysługuje zdolność prawna. Bez znaczenia jest również okoliczność, czy ten podmiot zawiera umowę w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa (jako przedsiębiorca), czy też w zakresie z nim niezwiązanym (jako konsument). Korzystającym może być więc teoretycznie każdy podmiot prawa.

Definicja ustawowa wymienia również osobę zbywcy, który jednak nie jest stroną umowy leasingu. Zbywcę łączy stosunek prawny jedynie z osobą finansującego – to między tymi podmiotami nawiązuje się stosunek prawny, na podstawie którego finansujący nabywa od zbywcy przedmiot leasingu, oddany następnie korzystającemu. Zbywcy nie łączy natomiast umowa z korzystającym, a jedynym powiązaniem występującym między tymi podmiotami jest odpowiedzialność za wady przedmiotu leasingu wynikająca z art. 709⁸ § 2 k.c. Zgodnie z tym przepisem wszystkie uprawnienia z tytułu wad rzeczy będącej przedmiotem leasingu, z wyjątkiem jednak prawa odstąpienia przez finansującego od umowy zawartej ze zbywcą, przechodzą na korzystającego z momentem zawarcia przez finansującego umowy ze zbywcą. Podobnie jak w przypadku korzystającego, ustawa nie wiąże szczególnych wymagań z osobą zbywcy i może nim być każdy podmiot prawa – sprzedawca, producent rzeczy, dostawca czy też wykonawca (autor). Nie ma także przeszkód, aby uznać za prawidłowe sytuacje, w których zbywcą i korzystającym jest ta sama osoba. Wówczas finansujący nabywa przedmiot leasingu od samego korzystającego, by następnie przekazać mu ten przedmiot do używania albo używania i pobierania pożytków. Tego typu konstrukcja nazywana jest w doktrynie leasingiem zwrotnym³. Należy jednak podkreślić, że nie jest uważana za umowę leasingu umowa, na mocy której następuje utożsamienie podmiotu zbywcy z finansującym, tj. w ramach której finansujący oddaje do używania albo używania i pobierania pożytków korzystającemu rzecz będącą własnością samego finansującego w zamian za umówione wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej wartości rzeczy w chwili zawarcia umowy. Wniosek ten wypływa wprost z art. 709¹⁸ k.c., zgodnie z którym do tego rodzaju umowy przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy leasingu stosuje się tylko odpowiednio, co przesądza o tym, że taka umowa nie może zostać zakwalifikowana jako leasing.

³ K. Kopaczynska-Pieczniak, komentarz do art. 709¹ [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 3, *Zobowiązania – część szczególna*, red. A. Kidyba, LEX 2014, uwagi w pkt 3.

BIBLIOTEKA PRZEGLĄDU PODATKOWEGO

Informacje zawarte w publikacji pozwolą uniknąć błędów związanych z rozliczaniem umów leasingu.

W książce w sposób przystępny omówiono zawiłą tematykę leasingu. Autorzy przedstawiają liczne przykłady ułatwiające zrozumienie zasad rozliczania umów leasingu w zakresie prawa podatkowego i bilansowego. Bogaty przegląd orzecznictwa i interpretacji podatkowych pozwala poznać praktykę sądów administracyjnych i organów podatkowych w kwestiach związanych z leasingiem.

Autorzy przeanalizowali rodzaje leasingu, jego aspekty prawne oraz sposoby rozliczania na gruncie podatków dochodowych, podatku od towarów i usług i prawa bilansowego. W pracy wskazano również różnice między leasingiem finansowym a operacyjnym oraz omówiono wady i zalety poszczególnych rodzajów leasingu.

W opracowaniu szczegółowo przedstawiono:

- klasyfikację umów leasingu,
- ujęcie umów leasingu w księgach rachunkowych zarówno u leasingobiorcy, jak i leasingodawcy,
- różnice między KSR 5 a MSR 17,
- zasady nowych dwóch MSSF: MSSF 15 i MSSF 16, które wejdą w życie odpowiednio 1.01.2018 r. i 1.09.2019 r.,
- amortyzację przedmiotu leasingu,
- fakturowanie,
- sposoby odliczania podatku naliczonego.

Książka przeznaczona jest dla przedsiębiorców, menedżerów, doradców podatkowych i księgowych.

9788381077804 W01P01

ISBN 978-83-8107-780-4

9788381077804

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

WOLTERS KLUWER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**